

Aan de woordvoerders VWS en woordvoerders cultuur in de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Amsterdam, 11 oktober 2024

Geachte Kamerleden,

Woensdag 16 oktober spreekt u tijdens uw commissiedebat VWS over ouderenzorg. Ten behoeve van uw debat geven wij als Arts in Health in Nederland en Kunsten '92 u een aantal suggesties mee, omdat kunst en cultuur bewezen positieve effecten hebben op de mentale en fysieke gezondheid mensen, ook van ouderen. Onderzoek dat binnenkort wordt gepubliceerd laat zien dat een euro investeren in cultuur en gezondheid er drie bespaart.

Cultuur en gezondheid

De druk op de gezondheidszorg blijft groeien. Inzet van kunst en cultuur heeft een preventieve werking en bespaart kosten. Daarom verdienen kunst en cultuur een plaats in de gezondheidszorg: het bewezen effect van kunst op de algemene gezondheid wordt in Nederland nog te weinig ingezet. De whitepaper '[Arts in health in Nederland](#)' verkent de huidige stand van zaken rond de toepassing van kunst en cultuur in onze gezondheidszorg en biedt een toekomstagenda. De betekenis van kunst en cultuur in relatie tot zorg is drieledig: 1) kunst heeft meerwaarde voor de patiënt en mantelzorg(er)s, 2) kunst en cultuur kunnen bijdragen aan de cultuurverandering in de gezondheidszorg, en 3) via kunst en cultuur kunnen zorginstellingen personeel langer aan zich binden, omdat het de weerbaarheid en vitaliteit van medewerkers kan vergroten. Kunst en zorg kunnen huidige en toekomstige uitdagingen in de gezondheidszorg het hoofd bieden, zoals vele praktijken op het snijvlak van cultuur en zorg/welzijn laten zien. Zo wijst onderzoek bijvoorbeeld uit dat zingen voor mensen met dementie, dansen voor mensen met Parkinsons of een museumbezoek niet alleen plezierig en inspirerend is, maar ook aantoonbare voordelen heeft voor de gezondheid.

Maatschappelijke kosten en baten

Binnenkort wordt onderzoek gepubliceerd waarin de maatschappelijke kosten en baten van kunst in de langdurende zorg voor ouderen in kaart zijn gebracht. De eerste bevindingen zijn bemoedigend. De zo genoemde SROI score, die de kosten en baten in geld uitdrukt, ligt boven de drie. Dit betekent dat de opbrengst van investeren in cultuur in de gezondheidszorg drie keer zo groot is als de kosten.

Aanpakken gezondheid via kunst en cultuur

Naast de bewezen effecten uit bovengenoemde onderzoeken beleven ouderen plezier aan kunstbeoefening in de vrije tijd. Cultuurparticipatie geeft uiting aan het mens-zijn, zorgt voor maatschappelijke binding en draagt bij aan welzijn en mentale gezondheid.

Integrale samenwerking bevorderen

Financiering van activiteiten in cultuur en zorg is nu alleen kortdurend en afhankelijk van tijdelijke projectsubsidies. Juist de samenwerking tussen domeinen en departementen komt ten goede aan de gezondheid van ouderen. Dat vraagt om krachtenbundeling ten aanzien van dit gezamenlijke belang van zorg, welzijn en cultuur.

Structurele oplossing

Een structurele oplossing voor het bevorderen van gezondheid van ouderen kan liggen in het opnemen van kunst en cultuur in beleid van ouderenzorg, gezondheidszorg en welzijnswerk. Daarnaast in het verbreden en versterken van samenwerking tussen de culturele en creatieve sector, gezondheidszorg, welzijn, verzekeraars. En tenslotte in het ombuigen van projectfinanciering voor instrumenten naar structurele financiering van belang.

U kunt de staatssecretaris van VWS vragen of zij ervoor open staat om de werking van cultuur voor de gezondheid van ouderen te erkennen en om deze structureel onderdeel te maken van de gezondheidsfinanciering, en daarbij beleid integraal vorm te geven.

In de Schijnwerpers

Deze voorstellen worden onderschreven door het onderzoek '[In de Schijnwerpers, Groeipotentie voor de culturele sector door bijdragen aan maatschappelijke opgaven](#)', dat uw Kamer heeft laten uitvoeren. Op verschillende manieren draagt de culturele en creatieve sector bij aan oplossingen voor maatschappelijke opgaven waar ons land voor staat, zoals die van de gezondheidszorg in het algemeen en gezondheid van ouderen in het bijzonder. In de Schijnwerpers laat zien dat er sprake is van nog veel onbenut potentieel voor de culturele en creatieve sector, die wij graag benut zouden zien.

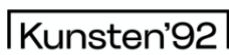
Te allen tijde zijn wij bereid om uw vragen of opmerkingen naar aanleiding van deze brief te beantwoorden. Wij wensen u een vruchtbaar debat.

Met vriendelijke groet,

Arts in Health Nederland

Kunsten '92

Namens dezen,

Astrid Weij, directeur Kunsten '92